

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

ШИЯН
Анастасия Александровна

ОСОБЕННОСТИ ЛЕТНЕГО ПИТАНИЯ ПТИЦ НА
КРАСИВОПЛОДНЫХ РАСТЕНИЯХ В УСЛОВИЯХ БЕЛАРУСИ

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
старший преподаватель
Федоринчик К.А.

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Дипломная работа включает 73 с., 18 рис., 10 табл., 112 источников.

КРАСИВОПЛОДНЫЕ РАСТЕНИЯ, ЧЕРЕШНЯ, ИРГА, ГОЛУБИКА, СУТОЧНАЯ АКТИВНОСТЬ ПТИЦ, ПИТАНИЕ ПТИЦ, ЧИСЛЕННОСТЬ ПТИЦ.

Объект исследования: виды птиц-посетителей красивоплодных растений.

Цель исследования: выяснение особенностей летнего питания птиц на красивоплодных растениях в условиях Беларуси.

Методы исследования: стандартные методы учета птиц, принятые в орнитологических исследованиях.

В результате проведённых исследований в окрестностях учебной географической станции «Западная Березина» Воложинского района Минской области и в условиях агрогородка Орехово Малоритского района Брестской области, где модельными растениями соответственно выступали черешня (*Prunus avium*), ирга колосистая (*Amelanchier spicata*) и голубика высокорослая (*Vaccinium corymbosum*), было отмечено присутствие 22 видов птиц из 2 отрядов и 11 семейств. Самым многочисленным с долей участия 95,45 % являлся отряд Воробьинообразные (Passeriformes). Доминирующими по численности семействами являлись Скворцовые (Sturnidae), Дроздовые (Turdidae), Дятловые (Picidae), Славковые (Sylvidae) и Воробьиные (Passeridae). Трофическая структура птиц была представлена 4 экологическими группами: наиболее широко представленной группой являются беспозвоночно- и растительноядные виды (40,9 %), далее – всеядные (27,3 %), а наименьший вклад внесли беспозвоночноядные (18,2 %) и растительноядные (13,6 %) виды.

Наиболее многочисленными видами-посетителями модельных красивоплодных растений, являлись обыкновенный скворец (*Sturnus vulgaris*), полевой (*Passer montanus*) и домовый воробьи (*Passer domesticus*), чёрный дрозд (*Turdus merula*), обыкновенная зеленушка (*Chloris chloris*), серая славка (*Sylvia communis*) и большой пёстрый дятел (*Dendrocopos major*). Наибольшее влияние на суточную активность посещаемости красивоплодных растений для питания оказывал антропогенный фактор, а также погодные условия. Полученные результаты свидетельствуют о важном значении красивоплодных растений в летнем рационе различных видов птиц.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца ўключае 73 с., 18 мал., 10 табл., 112 крыніц.

ПРЫГОЖАПЛОДНЫЯ РАСЛІНЫ, ЧАРЭШНЯ, ІРГА, БУЯКІ, СУТАЧНАЯ АКТЫЎНАСЦЬ ПТУШАК, ХАРЧАВАННЕ ПТУШАК, КОЛЬКАСЦЬ ПТУШАК.

Аб'ект даследавання: віды птушак-наведвальнікаў прыгожаплодных раслін.

Мэта даследавання: высвятленне асаблівасцяў летняга харчавання птушак на прыгожаплодных раслінах ва ўмовах Беларусі.

Метады даследавання: стандартныя метады ўліку птушак, прынятыя ў арніталагічных даследаваннях.

У выніку праведзеных даследаванняў у ваколіцах вучэбнай геаграфічнай станцыі "Заходняя Бярэзіна" Валожынскага раёна Мінскай вобласці і ва ўмовах аграгарадка Арэхава Маларыцкага раёна Брэсцкай вобласці, дзе мадэльнымі раслінамі адпаведна выступалі чарэшня (*Prunus avium*), ірга каласістая (*Amelanchier spicata*) і буякі высакарослыя (*Vaccinium corymbosum*), была адзначана прысутнасць 22 відаў птушак з 2 атрадаў і 11 сямействаў. Самым шматлікім з доляй удзелу 95,45% з'яўляўся атрад Вераб'інападобныя (Passeriformes). Дамінуючымі па колькасці сямействамі з'яўляліся Скварцовыя (Sturnidae), Драздовыя (Turdidae), Дзятлавыя (Picidae), Лескавыя (Sylvidae) і Вераб'іныя (Passeridae). Трафічная структура птушак была прадстаўлена 4 экалагічнымі групамі: найбольш шырока прадстаўленай групай з'яўляюцца бесхрыбтова- і расліннаедныя віды (40,9 %), далей – усяедныя (27,3 %), а найменшы ўклад ўнеслі бесхрыбтоваедныя (18,2 %) і расліннаедныя (13,6 %) віды.

Найбольш шматлікімі відамі-наведвальнікамі мадэльных прыгожаплодных раслін, з'яўляліся звычайны шпак (*Sturnus vulgaris*), палявы (*Passer montanus*) і дамавы вераб'і (*Passer domesticus*), чорны дрозд (*Turdus merula*), звычайная зелянушка (*Chloris chloris*), шэрая леска (*Sylvia communis*) і вялікі дзяцел (*Dendrocopos major*). Найбольшы ўплыў на сутачную актыўнасць наведвальнасці прыгожаплодных раслін для харчавання аказваў антрапагенны фактар, а таксама ўмовы надвор'я. Атрыманыя вынікі сведчаць аб важным значэнні прыгожаплодных раслін у летнім рацыёне розных відаў птушак.

ABSTRACT

The thesis includes 73 pages, 18 figures, 10 tables, 112 sources.

BEAUTIFUL-FRUITED PLANTS, SWEET CHERRIES, SERVICEBERRY, BLUEBERRIES, DAILY BIRD ACTIVITY, BIRD NUTRITION, BIRD NUMBERS.

Research object: species of birds that visit beautiful-fruited plants.

The purpose of the study: elucidation of the peculiarities of the summer feeding of birds on beautiful-fruited plants in the conditions of Belarus.

Objective: to find out the peculiarities of summer bird nutrition on beautiful-fruited plants in the conditions of Belarus.

Research methods: standard bird accounting methods used in ornithological research.

As a result of studies conducted in the vicinity of the Zapadnaya Berezina geographical training station in the Volozhinsky district of the Minsk region and in the conditions of the Orekhovo agro-town in the Maloritskiy district of the Brest region, where the model plants were cherry (*Prunus avium*), serviceberry (*Amelanchier spicata*) and highbush blueberry (*Vaccinium corymbosum*), the presence of 22 bird species out of 2 groups and 11 families. The Passeriformes order was the most numerous, with a 95.45% participation rate. The dominant families were Starlings (Sturnidae), Thrushes (Turdidae), Woodpeckers (Picidae), Warblers (Sylviidae) and Passerines (Passeridae). The trophic structure of birds was represented by 4 ecological groups: the most widely represented group are invertebrate and herbivorous species (40.9%), followed by omnivorous (27.3%), and the least contribution was made by invertebrate (18.2%) and herbivorous (13.6%) species.

The most numerous species visiting the model beautiful-fruited plants were common starling (*Sturnus vulgaris*), field sparrow (*Passer montanus*) and house sparrow (*Passer domesticus*), blackbird (*Turdus merula*), common greenbird (*Chloris chloris*), gray warbler (*Sylvia communis*) and large spotted woodpecker (*Dendrocopos major*). Anthropogenic factors, as well as weather conditions, had the greatest impact on the daily activity of visitors to beautiful-fruited plants for nutrition. The results obtained indicate the importance of beautiful-fruited plants in the summer diet of various bird species.